

НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРАКТИК У СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

У сучасному світі, що характеризується швидкими змінами та високим рівнем невизначеності, традиційні управлінські підходи потребують перегляду та оновлення. Синтез знань нейробіології та менеджменту відкриває нові можливості для ефективного прийняття рішень, покращення лідерських практик та розвитку командної взаємодії. Розуміння роботи мозку, впливу емоцій, когнітивних упереджень і мотиваційних механізмів дозволяє керівникам діяти більш усвідомлено та результативно. Застосування концепцій нейролідерства, таких як модель SCARF і теорія самодетермінації, підвищує рівень емоційного інтелекту і сприяє формуванню здорового психологічного клімату в організації. Тому вивчення та інтеграція принципів нейроменеджменту в сучасні організації є важливим кроком до інноваційного розвитку управлінської діяльності.

Управлінські рішення часто приймаються в умовах стресу, дефіциту часу та великої кількості інформації, що сприяє активації когнітивних упереджень. Дослідження Д. Канемана продемонстрували, що людський мозок має дві системи мислення – швидку, інтуїтивну (система 1) та повільну, раціональну (система 2), і що більшість рішень ухвалюється під впливом першої [1]. Нейроменеджмент дозволяє керівникам усвідомити ці процеси, зменшити ризик помилкових рішень та підвищити якість стратегічного планування. Знання про роботу префронтальної кори, центрів винагороди та системи стресу дає змогу оптимізувати управлінську поведінку. Таким чином, нейропідхід до прийняття рішень створює основу для більш раціонального, стійкого та обґрунтованого менеджменту.

Однією з ключових сфер впровадження нейроменеджменту є розвиток лідерських навичок. Концепція нейролідерства допомагає керівникам глибше розуміти емоції, мотивацію та поведінкові реакції співробітників, формуючи емпатійний стиль управління. Модель SCARF Д. Рока (статус, певність, автономія, пов'язаність, справедливість) дозволяє адаптувати управлінські підходи до потреб людського мозку, що покращує залучення персоналу та знижує рівень опору змінам. Крім того, теорія самодетермінації Десі та Райана сприяє глибшому розумінню внутрішньої мотивації працівників. Завдяки цим підходам формується лідер нового покоління – уважний, стресостійкий, гнучкий і соціально чутливий.

Нейроменеджмент також сприяє розвитку командної взаємодії та організаційної культури. Усвідомлення нейропсихологічних механізмів довіри, конкуренції, співпраці та соціальної безпеки дозволяє створити середовище, в якому працівники можуть розкривати свій потенціал. Нейробиологічні дослідження підтверджують, що позитивна емоційна атмосфера, відчуття підтримки та залученості стимулюють вивільнення дофаміну та окситоцину, що сприяє підвищенню продуктивності. Менеджери, які застосовують нейроорієнтовані стратегії, можуть краще управляти динамікою команди, конфліктами та процесами групового прийняття рішень. Це забезпечує ефективнішу реалізацію стратегічних цілей організації.

В умовах цифрової трансформації та гібридних форматів роботи нейроменеджмент набуває особливої актуальності. Складність взаємодії в онлайн-середовищі вимагає від лідерів нових навичок розпізнавання невербальних сигналів, підтримки командного духу на відстані та зниження емоційного вигорання. Нейронаука пропонує інструменти для підвищення когнітивної гнучкості, регуляції емоцій та збереження фокусу уваги в умовах багатозадачності. Це сприяє підвищенню адаптивності організацій і дозволяє їм ефективно функціонувати в мінливому середовищі. Таким чином, нейроменеджмент стає стратегічним ресурсом для сталого розвитку.

Інтеграція знань з нейробиології в систему підготовки та підвищення кваліфікації управлінців відкриває нові горизонти для освітньої та професійної практики. Навчальні програми, що включають основи нейроменеджменту, формують у керівників не лише управлінські компетентності, але й метапізнання – здатність рефлексувати та регулювати власні ментальні процеси. Це особливо важливо в контексті управління змінами, розвитку інноваційного мислення та лідерства в умовах невизначеності. Систематичне впровадження нейроорієнтованих підходів у практику управління сприяє трансформації організаційної культури. Таким чином, нейроменеджмент стає не лише інноваційним інструментом, а й необхідною складовою сучасної управлінської освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Aboramadan, M., & Kundi, Y. M. (2023). Emotional culture of joy and happiness at work as a facet of wellbeing: a mediation of psychological safety and relational attachment. *Personnel Review*, 52(9), 2133–2152. URL: <https://doi.org/10.1108/PR-04-2021-0285>
2. Kouravand, N. (2024). Neuro Management and Leadership. *International Journal of New Findings in Health and Educational Sciences (IJHES)*, 2(2), 12–24. URL: <https://doi.org/10.63053/ijhes.68>

3. Rock, D. (2018). A neuroscience-based approach to changing organizational behaviour. *Healthcare Management Forum*, 31(3), 77–80. URL: <https://doi.org/10.1177/0840470417753968>